

ZPRÁVY SLUKO

VYDÁVÁ

STUDIJNÍ A LIDOVÝCHOVNÝ ÚSTAV KRAJE OLOMOUCKÉHO
(KRAJSKÉ MUSEUM)

Objednávky řiďte na SLUKO, Olomouc I, náměstí Republiky 6, tel. 2731

Leden 1955

Číslo 44

Lengyelská jáma v Plumlově (okres Prostějov)

Dnešní úvodní zpráva podává svědectví o spolupráci SLUKO (KM) s okr. museem v Prostějově i jeho pobočkou v Plumlově. Přáli bychom si, aby se taková spolupráce rozvíjela i mezi ostatními musei, a to ve všech oborech.

Západně Plumlova (338 m), pod posledními východními svahy Dražanské planiny, při silnici plumlovsko-vícovské, pod východním svahem kopce Vinohrady (294 m, přírodní rezervace), vedle tak zvaného Křebu, byly v nově založené ulici proti dvoru při stavbě obytných domů Vojenských lesních podniků, při kopání základů a sklepů domu čí. 2 objeveny v době 10. až 20. října 1954 jámy a kulturní vrstva lengyelská, která v západní zadní stěně domu 19 m široké, vypadala takto: pod 40 cm vrstvou ornice byla 20 cm temnější vrstva, načež sestupovala do hloubky 1,60 m akonchylická žlutka bez mycelií. Do této vrstvy tvrdé mastné tuhé země byla zapuštěna jáma přes 6 m dlouhá, 4 m široká a 1,5 m hluboká, dvakrát v profilu mísovitě nejasně prohloubená, s ostrým stupňovitým zářezem, takže celek působil dojmem tří jam. Dno bylo ostré, nevyloženo. Výplň jámy byla přerušena v hloubce 0,80 m brokovitou mazanicí a popelovitou vrstvou, táhnoucí se po celé délce.

Jáma byla poměrně dosti bohatá. Poskytla střepový materiál z různých hrncovitých, mísovitých a putnovitých nádob, ručně pracovaných, různé velikosti, tvaru a síly stěn, většinou z hlíny, do červena vypálené. Celá se našla pouze malá masivní hračkovitá mísečka, 3,5 cm vysoká a 7 cm široká. Střepty mají charakteristická vodorovná ucha a okrouhlé pupíky různé velikosti. 8 střepů den nádob je obloukovitě vypouklých, tvořících nízké podstavce různě ven ohnuté, dvě nádoby byly jen 5 cm vysoké s oušky u dna. Jen tři okraje malých tenkostěnných nádobek byly zdobené, a to malými tečkami, trojbokými hranočky a nepravidelnými důlky. Ucha nádob jsou vodorovná a masivní, buď miskovitě nahoru ohnutá nebo s hrotem dolů nebo oblá, dvě masivní ucha jsou okrouhlá. Dva střepty mají na břichu lištovitý výčnělek. Roubkovaný předmět 6 cm dlouhý, je noha figurky ze šedivé vypálené hlíny. Jako ozdoba jsou na nádobách kruhové pupíky, ojediněle umístěné hlavně při okrajích, na břichu i u dna. Na žádném střepu nebyly ve dvojici. Stopy malování zjištěny nebyly.

Dále byl nalezen v jámě v provrtu přeražený týlový zlomek mírně fasetovaného sekeromlatu, 4,5 cm široký, 2 podlouhlé obložky břidličnaté, domácího původu, 2 kamenné koule o průměru 5—7 cm (drtidla či ohřívací?), 2 malá hliněná závaží s vo-

dorovným otvorem. Srnčí paroh 2 dm dlouhý byl hrotovitě upraven, taktéž kousek zvětralého jeleního parohu.

I fauna je poučná (nebyly nalezeny žádné kosti vepřové). Z hovězího dobytka pocházejí tři fragmenty čelisti se zuby, kousek lopatky a 2 fragmenty žeber, 1 kloub z nohy a 1 článek prstu, z koně je zachována část čelisti se zuby, z jelena pochází obratel s křížovou kostí, na němž jsou patrné rýhy řezání, další obratel a kloub z nohy, dále je zachován fragment čelisti psí. Tři ptací duté kůstky byly podélně rozštípeny. Není vyloučeno, že při vyhazování sklepních prostor drobnější materiál byl zničen.

Není pochyby, že skupina jam pokračuje západněji na východní svah zmíněného kopce a jižním směrem k údolí západního cípu dnešního rybníka. Při stavbě prvního domu ulice po pravé straně nebyly nalezeny žádné stopy osídlení a ani v kanále před vlastní budovou. Také na protější straně této skupiny domů, těsně východně okraje chodníku při výkopu kanálu byly objeveny v úzkém profilu tytéž poměry, svědčící o podobné jámě. Při výkopu odpadové jímky při hlavní silnici, jdoucí do hloubky 5 m, byla stále dobrá cihlářská spraš. Materiál výkopu zachránil Josef Blekta pro museum na Plumlově a Jan Tríska pro museum v Prostějově.

Zjištění jámy z období kultury lengyelské, která má i v blízkém okolí Plumlova dosti četné analogie (na příklad Střichovice, Zárovce — Plumlov leží mezi oběma — Soběsuky, Krumsín), ukazuje pronikání tohoto neolitického lidu na Dražanskou planinu.

Josef Blekta, Jan Tríska, Josef Skutil.

Krajské museum

Odbor věd přírodních

● *Geologické a paleontologické oddělení* (dr. Vladimír Štrnád). Referent prováděl během měsíce jako hlavní úkol stěhování geologických, paleontologických a mineralogických depositářů na definitivní místo v ústřední budově ústavu. S členy kroužku zájemců o geologické vědní odbory provedl celkem 4 konsultace. Předal k přímému využití materiál o dějinách dolování v Olomouckém kraji a navázal spolupráci s příslušným ústavem celostátním s tím, že výsledky prací budou nadále navzájem vyměňovány tak, aby SLUKO měl ve své dokumentační složce zachycen veškerý materiál z tohoto oboru. Vedle této práce pracoval na přípravě výstavy Olomouc včera, dnes a zítra a na přípravě výstavy zemědělské. V rámci svých povinností provedl veškeré práce, spojené s plánováním činnosti oddělení i odboru přír. věd na r. 1955, na I. čtvrtletí 1955 a na leden 1955, jakož i shrnutí činnosti za r. 1954, za IV. čtvrtletí 1954 a za prosinec téhož roku. Konečně se účastnil týdenního internálního soustředění pro předsedy ZR v Hrazanech a ze získaných poznatků připravil přednášku pro zaměstnance SLUKO.

● *Mineralogické a petrografické oddělení* (Radomír Sládek). Referent pracoval na thematech pro výstavu o zemědělském rozvoji v Olomouckém kraji a to v části libreta, jež se týká vzniku, stavu a jakosti půdních druhů. Práce v oddělení byla zaměřena hlavně na stěhování sbírkových fondů do nových depositářů a jejich budování. V rámci patronátní činnosti bylo pokračováno v určování anorganického sbírkového materiálu pro okresní museum v Zábřehu.

● *Botanické oddělení* (dr. B. Suja). Ve spolupráci s vedením vlastivědného kroužku přírodovědeckého při okresním museu v Prostějově byl proveden výběr pracovních námětů a na tomto základě pak upřesněn plán činnosti tohoto kroužku. V rámci ochrannářských úkolů podnikl referent ve dnech 26.—28. ledna t. r. spolu s dr. V. Plevou (Státní památkový ústav, pobočka v Brně) a se s. J. Jurýškem (SLUKO) cestu do Vys. Jeseníků; byly jednak studovány možnosti a podmínky pro rekreaci v okolí některých přírodních rezervací, jednak byla současně prováděna fotodokumentace, a to hlavně následků vichřice, která způsobila mnoho škod v lesním hospodářství právě v oblasti Jeseníků.

● *Zoologické oddělení* (Prom. biol. Eva Petrušková). Referentka zinventovala v zoologickém oddělení 100 čísel. Pro okresní museum ve Sternberku vyřídila a determinovala 67 vycpanin ssavců a ptáků, pro okresní museum v Jeseníku 33 vycpanin a pro národní školu na Nové Ulici 13 vycpanin. Přeurlila sbírku ovádů (čel. Tabanidae) z SLUKO (KM). Soustředila čtyři příspěvky pro sborník SLUKO a zajistila tři další. Zúčastnila se konference lidových výzkumníků jako podkladu pro chystanou zemědělskou výstavu.

Odbor věd o společnosti

● *Archeologické oddělení* (dr. J. Skutil). Kromě vyřizování běžné agendy byla hlavní pozornost soustředěna na inventarizační práce. V Gottwaldově sbírce bylo dosaženo takto č. 5016, v Dobešově 1485 a v nových přírůstcích oddělení č. 916/55. — Archeologický ústav z Prahy předal oddělení materiál svých olomouckých výkopů z r. 1948—49 a to celkem 2121 kusů střepů, pocházejících od probošství (Komenia) a to z mladší doby hradištní, středověku až novověku, ze sousedství Komenia (hradištní, mladší hradištní a středověk), od východního pilíře sv. Petra (nálezy věteřovského typu a středověké), z Rájského dvora u sv. Václava (nálezy ze starší doby bronzové, období věteřovského stupně, hradištní, nálezy středověké až novověké), ze zahrady za presbytářem (nálezy věteřovského stupně a středověké), dále nálezy od kapitulního děkanství (hallstattská mazanice, materiál hradištní a středověký), ze zahrady před kapitulním děkanstvím (nálezy ze starší doby bronzové, hradištní a mladší hradištní), ze zahrady za děkanstvím (středověk) a konečně od románské věže materiál a nálezy ze starší doby bronzové a středověké. — Při bourání starého domu ve Ztracené ulici č. 27 byly nalezeny v hl. 3,70—3,90 m vedle hojných středověkých až novověkých střepů hnízdovitě uloženy 2 velké džbány a menší džbán, 9 hrnků, poklička, 2 masivní rendlíky, osteologický materiál a sebrány byly vzorky uhlí (nález bude podrobněji popsán). — Při terenní úpravě dalších místností hlavní musejní budovy byly objeveny mimo chrámovou loď zbytky dalšího starého zdiva, jak o tom bude pojednáno v celkové zprávě o tomto staveništi. — V Dluhonicích získal učitel Ant. Suchánek polovici pazourkového velkého masivního škrabadlo-hoblíkovitého artefaktu (Mus. Přerov).

● *Zemědělské oddělení* (V. Burian). Evidenční práce byly soustředěny na inventarisaci včelařské sbírky (referent a H. Hradil). Z okresního musea ve Sternberku (J. Valíček) byl získán výtisk Robotního patentu pro markrabství Moravské z r. 1775; ze Zemědělské účetnické školy v Mohelnici bylo převzato 276 vzorků vesměs starších odrůd obilnin a j. semen, cyklus tabulí různých odrůd hanáckého ječmene, vydaných Basilem Macalíkem, portrét dr. h. c. Jana Rozkošného a tableau

abiturientů hospodářské školy v Lošticích 1903—04 a j. Referent spolupracoval při třídění materiálu vyřazených knihoven a sbírek v Zemědělské učňovské škole v Lipníku n. B. a v Zemědělské účetnické škole v Mohelnici. V rámci příprav k výstavě *Na pomoc zemědělství* se referent zúčastnil zasedání v sekci rostlinné výroby na krajské pracovní konferenci lidových pokusníků Olomouckého kraje.

● *Vojenské oddělení* (V. Burian). Z okresního musea ve Sternberku (J. Valíček) byl získán dřevěný náhrobní pomníček vojína Sovětské armády Vladimíra Ivanoviče Majorika, padlého v květnu 1945 na Uničovsku. V rámci příprav k výstavě *Osvobození kraje Olomouckého Sovětskou armádou* byla podniknuta dotazníková akce na okresní musea (dokladový materiál z okresů) a okresní osvětové inspektory (vyhledání kronikářských záznamů) a zahájen sběr dokladů vlastní přímou akcí. Referent se zúčastnil koordinační porady oslav 10. výročí osvobození, svolané RMĚNV v Olomouci.

● *Oddělení olomucian* (V. Burian). Sbíрка grafických pohledů na Olomouc a prací starších olomouckých rytců byla po převzetí z Krajské galerie zabezpečena zapaspartováním do normalisovaných formátů (H. Hradil). Z okresního musea v Šumperku (V. Fuhrman) byl získán další model olomouckého sousoší N. Trojice. Dílo s výjimkou některých detailů odpovídá originálu a je velmi důmyslně vyrobeno ze dřeva. Dohotovil je, jak ukazují chronogramy, roku 1766 olomoucký obchodník sukrem Ignác Paul, rodem Slezan. Podle nápisů trvaly práce na modelu celých deset roků, tedy již od roku 1756. Téhož roku (po příchodu z Nisy) Paul zakoupil v Olomouci dům čp. 454 (nynější ulice 8. května čís. 16) a byl přijat za měšťana. Je to druhý model tohoto druhu v musejních sbírkách. První, tvarovou bohatostí se velmi lišící od originálu, pochází z knihovny louckého kláštera, odtud přešel na přimluvu J. Hankeho do olomoucké lyceijní knihovny a posléze do městského historického musea. Bližší osudy modelu, získaného ze Šumperka, nejsou prozatím známy.

● *Oddělení uměleckého průmyslu*. Externí spolupracovník oddělení dr. L. Machytka dokončil popis sbírky porcelánu a skla (1992 inv. čísel). Studijní sbírka obrazů a soch byla definitivně uložena do nových polic, zhotovených ve stolařských dílnách ústavu (J. Žák).

● Ve *Vlastivědném věstníku moravském*, 1954, str. 168, publikoval V. Burian příspěvek *„Záhadná osobnost renesančního malíře Ondřeje“*.

● *Oddělení národopisné* (dr. Jar. Kanyza) pracovalo na tematické struktuře národopisné expozice v Náměšti na Hané. Bylo zkatologisováno 116 předmětů a provedena revise textilií a dřeva. Národopisný kroužek měl schůzku dne 20. ledna.

● *Knihovna* (R. Híkl). V lednu bylo zainventováno 166 knih a 4 separáty. Z toho počtu bylo koupeno 77, darováno 82, z vlastního nákladu 6, ze starých fondů 1 kniha. Knihy darovali: po jedné Schweizerische Gesellschaft für Urgeschichte ve Frauenfeldě, Zavod za geološka istražovanja v Záhřebě, Polskie towarzystwo prehistoryczne v Poznani, Naturforschender Verein v Bonně, Ústřední ústav geologický v Praze, 2 sv. Moravské museum v Brně, 2 Vysoká škola pedagogická v Olomouci, 1 filosofická fakulta university brněnské, 18 KNV v Olomouci, 1 ONV v Nových Zámcích, 1 Kniha n. p. a 1 Antikvariát v Praze. Z knih ze zrušené školy

zemědělské v Lipníku bylo zapsáno 50. Dále jsme dostali knihy ze zrušené školy zemědělské v Mohelnici. Čtyři nově zapsané sep ráty darovalo Moravské museum v Brně (dr T. Kruťa). Knihovník pořídil výstřižky z Lid. demokracie z měsíců listopadu a prosince a ze Svob. slova z prosince. Sestavil s ref. V. Burianem zprávy o publikacích, týkajících se Olomouckého kraje z oboru věd společenských pro II. roč. Sborníku SLUKO.

Krajská zoologická zahrada

V měsíci lednu bylo sváženo vyrobené dřevo (tyče) k skladu, kde bylo oloupáno a připraveno pro stavbu ohrad pro zvěř. Veškerý inventář a nářadí bylo uvedeno do pořádku, opraveno a provedena inventura. Byla připravena ohrada pro muflony, které máme letošního roku obdržet z polesí litovelského.

Různé zprávy

● **O hrobě Friedr. Kolenatého v Malé Morávce u Bruntálu.** Je známo, že Friedrich Kolenati (nar. 1813 v Praze), botanik a entomolog, který znal dobře i Kavkaz (jeho Reiseerinnerungen vyšly 1858—9), bojovník z pražských barikád r. 1848, zakladatel Lotosu, r. 1848 profesor brněnské techniky, zemřel při exkursi náhle na Pradědu r. 1864. Podle zpráv dr Meliona, který navštívil jeho hrob v Malé Morávce (dříve Klein Mohrau), ležel hrob Kolenatého na hřbitově vlevo od vchodu v nejpřednější řadě první. Hrob neměl tehdy ani pomník, ani nápis. Farář posázel tehdy hrob, který byl obložen břídlou a kamenem, stolistou růží, fialami, karafiáty, barvínkem, sedmi-kráskami a neřeskem, tedy pravý hrob botanika (podle zprávy v Lotosu a Mitt. der Ackerbaugesell. 1866). Jaký je dnešní stav tohoto zapomenutého hrobu? Administrator P. Stanislav Kabeláč popsal na náš dotaz hrob takto:

Hrob Kolenatého nelze nalézt na místě, které označil dr Melion. V nové, zadní části hřbitova, která byla připojena k původnímu menšímu hřbitovu teprve v roce 1930 a je terasovitě vyvýšena, je hned na pokraji vyvýšeniny vlevo u zdi osamělý pomník z bílého mramoru s rytým nápisem: »Med. Dr. Prof. Frid. Kolenati — natus Pragae 12. Aug. 1812 — obiit monte Altvater die 17. Juli 1864 — Monumentum scientiarum amici posuerunt 1865.« — Z toho je patrné, že pomník byl z původního místa z neznámého důvodu odstraněn. Mohlo se tak státi při generální úpravě hřbitova po roce 1930, nebo i dříve. Zajímavé je, že v téže rovině u zdi jsou podobně umístěny ještě tři jiné pamětihodné pomníky staršího data. Hroby nejsou na povrchu vyznačeny, tedy ani kosti nebudou asi přeneseny.

V úmrtní matrice, která je nyní ve správě státního matričního úřadu v Malé Morávce, je datum úmrtí 17. 7. 1864, datum pohřbu 20. 7. 1864, bydliště: Karlova Studánka č. 67. Způsob smrti: »Plötzlicher Todesfall.« Nemoc: »Nierenkrankheit.« Pohřbíval cí: P. Josef Gröger, farář v Malé Morávce. Tento farář posázel r. 1866 hrob, obložený břídlou a křemeny. Rodokmen zemřelého v úmrtní matrice je krátký: »Friedrich Kolenati, Doktor der Medicin und Professor der Naturgeschichte an der Technik in Brünn.«

Pomník Kolenatého stojí na místě důstojném, je však mírně nakloněný, písmo ryté je nevybarveno. Důvod přemístění nelze za daných okolností zjistit. Dlouholetý farář,

který spolu s obcí úpravu hřbitova prováděl, před dvěma roky zemřel a zbylí starousedlíci ničeho o věci nevědí.»

Zapomenutý hrob Kolenatého zasluhuje jistě upřímné vzpomínky a pietního udržování.
jSk

● Pro numismatické sbírky musea odevzdal řed. Králík stříbrnou minci biskupa Karla Liechtensteina z r. 1694, která byla nalezena v Olomouci na staveništi v Polské ulici spolu s větší zlomenou medailí a sponou, které však byly pohozeny. S Dobešovou sbírkou (srv. Zprávy č. 37) bylo získáno asi 300 kusů tereziánských a mladších habsburských různých běžných mincí. Byla sepsána menší numismatická sbírka na hradě Usově, která obsahuje několik zajímavých nálezů z dřívějších liechtensteinských panství na Moravě (na př. depot antických mincí z Lednice) a i v Dol. Rakousích. Dále p. Ing. Josef Kšíř daroval 2 rakousko-uherské dvoukoruny z r. 1914, 7 různých papírových platidel z Dolních Rakous z doby poválečné inflace a 1 pěticentimovou bankovku italskou z r. 1918.

● Výstava »10 let československého musejnictví« v Praze. Svaz českých muzeí oslaví desáté výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou významnou akcí. Uspořádá v Národním muzeu v Praze rozsáhlou výstavu »10 let československého musejnictví«, na které se má ukázat rozvoj našeho musejnictví v poslední době. Každý ví, že ten rozvoj je veliký. Už to, že valná většina muzeí je zajištěna rozpočtově jako zařízení národních výborů, už je to značný krok kupředu v zabezpečení jejich činnosti, která se nemusí opírat o tíživé shánění finančních prostředků na provoz. Také náplň práce se mění. Činnost je od letošního roku přesně plánovaná a to znamená, že bude i soustavná. Dále všechna musea budou nyní budována tak, aby obsáhla všechny 3 odbory, které musea mají mít: odbor přírodovědecký, historický a odbor výstavby socialismu. To znamená také další důsledek, že naše musea nebudou už obrácena do minulosti, jako tomu bývalo dříve, ale že budou shromažďovat dokumenty ze současnosti pro budoucnost, že však budou spolupůsobit ve výchově lidu k socialismu, ba že se tohoto budování i činně zúčastní. Sestavení plánů všech muzeí vychází totiž ze základních usnesení strany a vlády, v současné době je to na příklad úkol propagace nových forem zemědělské práce a posilování myšlenky družstevní, a to formou výstav, přednáškami, besedami v JZD a pod.

Musea v našem kraji už tuto činnost vyvíjejí. Jak ukazuje tabulka o stavu a činnosti muzeí v Olomouckém kraji, kterou jsme připravili ze statistického materiálu připravovaného pro tu pražskou výstavu, činnost v posledních letech stále stoupá. Zvláště činnost osvětová. Tabulka ukazuje, byť jen kuse, jak které museum kterou činnost rozvíjí. Není v ní přirozeně postiženo všechno, a to hlavní tu je. A ukazuje se z ní i to, že přínos muzeí Olomouckého kraje pro tu pražskou výstavu o musejnictví nebude malý.

Naše všechna musea se té výstavy zúčastní, a to vybranými exponáty, získanými za posledních 10 let, dále modely, fotografiemi z instalací a výstav, fotografiemi budov, vydanými publikacemi, grafy a statistikami o činnosti, ukázkami práce se školami i veřejností, zprávami, případně výsledky z činnosti kroužků atd. Vcelku návštěvníci pražské výstavy budou svědky toho, jak za lidově demokratického zřízení naše musea vyrůstají v důležitýho činitele vědecko-osvětové práce.

Doufáme, že z přiložené tabulky vysvitne i to, že Olomoucký kraj v musejnictví nestojí na posledních místech.

Přehled o stavu a činnosti muzeí v Olomouckém kraji v letech 1945—1955

Místo	Rok založení	Počet sbírkových předmětů	Počet pracovníků	Výstavní plocha v m²	Počet sbírných cest	Počet výstav	Počet putovních výstav	Tiskové přístroje	Vlastní publikace	Počet výkladů ve sbírkách	Exkurse, besedy a pod.	Počet přednášek	Kursy a školení	Počet vlastivědných kroužků	Počet návštěvníků	Účast na jiných výstavách	Funkce konservátora	Vlastní budova
1. Bruntál	1932	3.783	1	232		7	1	1	1	100				1	2.610	3		ano
2. Celčice	1928	1.500	1	100	10	6				51			1	1	567		1	ne
3. Hranice	1904	2.089	1	216		2				63			1		4.500	6		ne
4. Javorník ve Sl.	1935	2.000	1	112	2					26		6	1		9.888	2		ne
5. Jeseník	1901	21.840	2	650		20	46		1	115		77	2	2	23.000			ano
6. Kojetín	1935	1.200	1	—	11			od r. 1951 je muzeum složeno v bednách										ne
7. Litovel	1898	14.335	2	499	3	1	2			251		6	6	1	18.609	5	1	ano
8. Moheřnice	1923	17.291	1	220					1			18	1	5	1.392		1	ano
9. Olomouc*	1951	121.456	22	4.663	336	20	7	2	15	212	73	263	57	7	242.594	14	1	ano
10. Plumlov	1945	845	1	312	45	5				299		6	2	1	26.924		1	ne
11. Prostějov	1894	29.676	2	669	3	11	12	8	2	328		12	22	2	26.793		1	ano
12. Přerov	1902	23.396	2	1.321	2	7	5		1	330	2	3	1		40.743	16	1	ano
13. Rýmařov	1954	dosud nevyvíjelo činnost																ne
14. Sternberk	1954	2.656	1	334	3						4	1	1	1		2	1	ano
15. Šumperk	1894	4.891	1	574	16	14	7			111	28	26	4	3	24.493	11	1	ano
16. Tovačov	1936	2.356	1	465	148					1.809		3	2	1	11.539	2	1	ne
17. Zábřeh	1929	2.300	1	200		1	2			20		5	2	3	3.455			ne

* Činnost od května 1951.

Přednášková činnost.

Dr Jos. Skutil přednášel v Národním museu v Praze dne 6. ledna o francouzském paleolitiku. — Dr Jar. Kanviza v Krajské poradně LUT o zvukové stránce češtiny dne 6. ledna a 13. ledna tamže o správné recitaci (s cvičením na magnetofonu). Pro OPS v Prostějově o využití folkloristiky při vyučování národních dějinám na středních školách. Další přednášky uvedeny ve zprávě o činnosti kroužků.

Činnost vlastivědných kroužků.

Kroužek pro anag. přírodu byl ustaven dne 27. ledna.

Biologický kroužek při KPD pracoval pravidelně podle plánu ve dnech 4., 11., 18., 25. ledna.

Historický kroužek při KPD pracoval podle plánu ve dnech 5., 12., 19. a 26. ledna.

Kroužek archeologický a numismatický konal své sezení společně 5. ledna s naplánovanými přednáškami prof. Filipa o L. Niederlovi a dr Pošváře o olomoucké mincovně.

Národopisný kroužek měl schůzku podle plánu dne 20. ledna s přednáškou Ing. Jos. Kšíra o lidových stavbách na Hané (s diapositivy) a dr Jar. Kanviza přednášel o lidových lednových pranostikách, jejichž vysvětlení s hlediska klimatického a meteorologického podal dr Jan Luner.

Kroužek lékařsko-lékařnický byl ustaven dne 27. ledna.

Pomoc okresním museím.

Odborní pracovníci pomohli vypracovávat správcům okresních museí celoroční plány hlavních úkolů, jakož i sestavit čtvrtletní a měsíční plány operativní. Byly dále rozeslány a vyplněny dotazníky z OM pro vypracování harmonogramu budování OM.

K výzkumu pravěku a časně doby dějinné nejsevernější Moravy

K loňskému říjnovému číslu Zprávy jsem přiložil dotazník **Pomozte nám objevovat pravěk Jeseníku!**, v němž jsem vybízel a žádal vlastivědné pracovníky severomoravské, aby mne upozornili na archeologické nálezy severomoravské a byli tak nápomocni vlastně při sepsání práce o nejdávnější pravěké a časně historické minulosti severní Moravy. Kromě této přílohy našich Zprávy bylo rozesláno ještě mnoho exemplářů tohoto dotazníku všem správám severomoravských škol a lesním správám. Někdejší tvrzení o tom, že pravěký člověk a pravěké osídlení vůbec neproniklo na severní Moravu, je totiž mylné a naopak jsou přesvědčivé doklady o tom, že již diluviální člověk se zastavil — jistě na zcela krátkou dobu — ve více již neexistující jeskyni v Hanušovicích, že Šumperka jsou známy nálezy ojedinelých kamenných nástrojů, nedávno jsem zde vyzýval členáře, aby mně pomohli osvětliti záhadný bronzový hromadný nálezy z Velkých Losin, řada dokladů svědčí o tom, že v časně době dějinné a na př. již i v době galské vedla stará obchodní důležitá cesta severní Moravou do Kladska, což vše jsou pro severní Moravu zjištění zcela nová a i s hlediska celomoravského jistě důležitá. Leč přesto nezapírám, že mne zmíněná dotazníková akce zklamala. Prosim proto ještě jednou severomoravské učitelstvo, lesní úřady a všechny vlastivědné zájemce, je-li jim co známo o nějakých starožitných nálezech severomoravských jakéhokoliv druhu, aby mne na tyto nálezy upozornili. Čím více informací budou hojnější, tím také bude obraz severomoravského pravěku jasnější. I zpráva o pouhém jednotlivém nálezu může mít neobyčejně velký význam.

iSk